

Verkondiging Sacramentsdag in de sint Jansbasiliek, 10/11 juni 2023¹

“Blijf denken aan heel die tocht van veertig jaren.”

Deze week zag ik een vraaggesprek met een man ongeveer van mijn leeftijd. Hij groeide op in een gezin waarin het aan niets ontbrak. Maar er wás iets waarover ongemak bestond bij zijn vader, waarover niet echt gesproken kon worden, niet dan met bedekte termen.

Rond zijn veertiende drong de voor hem de onvoorstelbare waarheid door, een waarheid die maar niet echt wilde bezinken en die nu voorbij zijn zestigste eigenlijk nog steeds niet geheel was doorgedrongen: zijn vader was tijdens de oorlog fout geweest en wel goed fout. Hij was kampbewaker geweest in Westerbork, en wel als overtuigd volgeling van de nazi-ideologie. In de jaren na de oorlog had zijn vader zelfs een zeker heimwee naar die jaren.

Het leven van de zoon van deze vader is getekend door deze wetenschap. Er was een fase waarin hij niet meer wilde leven. Zo'n vader mocht eigenlijk geen kind, geen toekomst hebben. Maar hij overleefde. Die indruk kreeg ik ook wel van het hele interview: zijn leven was overleven.

Hij koos voor een bewonderenswaardige wijze van overleven. Anders dan zijn moeder en zijn zussen besloot hij de waarheid over zijn vader niet te

¹ Deuteronomium 8, 2-3. 14b-16a; 1Korintiërs 10, 16-17; Johannes 6, 51-58

ontkennen of te verdringen. Hij vond zin en betekenis in zijn leven door het onder ogen te zien, erover te spreken, op hoop van enige zegen. Of anders gezegd: dat zijn manier van omgaan met de vloek van het verleden bij zou dragen aan zegen in het heden en de toekomst. Heel zijn volwassen leven bezoekt hij schoolklassen, meisjes en jongens zo oud als hij toen hij de waarheid over zijn vader ontdekte, - jonge mensen die hij vertelde over de verschrikking van discriminatie, vervolging, volkerenmoord.

“Blijf denken aan heel die tocht van veertig jaar, die de Heer u in de woestijn heeft laten maken. Hij heeft u toen vernederd en op de proef gesteld om uw gezindheid te leren kennen.

Vernederd?

Doet God dat met mensen? Nederig worden betekent met je beide voeten op de grond gaat staan, daar waar jij geplaatst bent. Geen schijnleven leiden, geen leugen of halve waarheid laten bestaan, maar jouw leven, jouw geschiedenis onder ogen te zien. En - meer dan dat - die pogen tot zegen te laten zijn.

Geen schijnleven zoals de Israëlieten in Egypte, volgegeten aan vleespotten van de dictator, verblind door een ideologie van grootheidswaan, onderdrukking en macht.

Om een vrije mens te worden moet je blijven denken aan heel die tocht van veertig jaar. Dat zijn bijbelse woorden voor: een heel leven. Blijf denken, vergeet niet. Leef niet zonder geschiedenis. Word geen slaaf van de laatste waan die op teevee en sociale media als waarheid wordt verkocht.

Vandaag vieren wij Sacramentsdag, het hoogfeest van het Lichaam en Bloed van de Heer.

Aan het einde van de consecratie horen wij altijd deze woorden van Jezus: “Blijft dit doen om Mij te gedenken.”

De heilige Eucharistie die wij elke zondag, die de kerk elke dag zelfs viert, is één en al gedenken. In elke heilige Mis worden wij teruggebracht naar het beslissend moment van het leven van Jezus. In de eucharistie gedenken wij aan het altaar het offer van Jezus aan het Kruis. Vandaag gebeurt dit levensoffer voor ons, het is waarlijk tegenwoordig, in het brood en de beker wijn, in het altaar, in u en mij die Hem gedenken. Blijf denken aan heel Jezus' tocht, hoe Hij voor ons als Brood is geworden dat uit de hemel daalt. Door te eten wat op het altaar ligt worden wij zelf het lichaam van Jezus, die uit liefde voor de mensen zijn leven gaf.

Na de consecratie zegt de priester: “verkondigen wij het mysterie van het geloof”. Dat mysterie is Jezus liefde tot het uiterste. Op veel plaatsen, vandaag bijvoorbeeld in Blaricum en in de Den Bosch waarheen de broedermeesters van onze Broederschap van Sint Jan zijn afgereisd, wordt een sacramentsprocessie gehouden. Over twee weken doen wij dit hier in

Laren. Wij dragen dat geheim van ons geloof dan mee in de processie, het Lichaam van Christus. Wij lopen met Hem.

Blijf denken aan heel die tocht. Onze levenstocht, onze veertig jaren of langer of korter, dragen wij zelf mee. Heel onze levensgeschiedenis dragen wij mee, soms als een drukkend juk dan weer als een lichte last. Wij hoeven het niet mooier te maken dan het is, wij hoeven het ook niet kleiner te maken dan het is.

Laten wij heel die tocht gedenken. Laten wij God vandaag intens dankbaar zijn dat wij niet alleen gelaten zijn op onze levenstocht; dat Jezus met ons meegaat in de processie, de tocht die ons leven is. Hij is het Brood dat uit de hemel is neergedaald...wie dit brood eet, zal in eeuwigheid leven. Moge dit gedenken voor ons en voor allen met wie wij leven tot zegen zijn. Amen.